

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศนับตั้งแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก เมื่อ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กล่าวได้ว่า การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาได้เน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ส่วนการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ก็เพียงเพื่อเป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ผลของการพัฒนาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมายหลายประการ เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมและปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังเช่นที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จึงได้ปรับแนวความคิดจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลัก มาเน้นการพัฒนาคนเพื่อให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป

ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วโลก จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนที่สำคัญและจะต้องเป็นระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเท่านั้นจึงจะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของคนที่จะเรียนรู้ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539 ข, หน้า 24) ส่งผลให้ประเทศชาติโดยรวมมีศักยภาพในการแข่งขัน แต่เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาของไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการปรับตัวเชิงซ้ำมาก ส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนและหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่สามารถเตรียมคนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการได้

เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ดังกล่าว ระบบการศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง ดังจะเห็นได้จากในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศไทยได้รับแรงผลักดันจากทั้งภายในและภายนอกประเทศหลายประการ เช่น การคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตก ความคิดและวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามา การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีประสบการณ์จากต่างประเทศ การเลืกทาสและ

ความต้องการคนเข้ารับราชการ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาครั้งสำคัญของไทย จนเรียกได้ว่าเป็นยุคของการปฏิรูป (Age of Reform) อย่างแท้จริง(วุฒิชัย มูลศิลป์, 2529, หน้า 24-26) ต่อมาหลังเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ได้กระตุ้นให้คนไทยตื่นตัวหันมาพิจารณาความเป็นมาของสังคมมากกว่าครั้งใด เมื่อเกิดกระแสการต่อต้านอำนาจเชิงเผด็จการที่กุมอำนาจปกครองประเทศโดยกลุ่มบุคคล เมื่อสังคมเปลี่ยนไปแต่การศึกษาไม่ได้เปลี่ยนแปลงและไม่เหมาะสมกับเวลา จึงมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่อีกครั้ง ในปี พ.ศ. 2517 (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2539, หน้า 3) และในทศวรรษที่ผ่านมาเริ่มแต่ปลายแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 2 ประการ คือ มีการขยายโอกาสทางการศึกษาให้เด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษามากขึ้น และมีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2533 ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในปัจจุบันยังคงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาอีกครั้ง โดยการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 2)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในทุกระดับ จึงได้กำหนดนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญในการที่จะให้เกิดการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีเหตุผลสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกเรื่อง ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการสื่อสารข้อมูลในด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ทั้งในส่วนที่เป็นผลดีและผลเสีย ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาประเทศสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องเตรียมประชาชนให้มีคุณลักษณะที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นคุณประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

2. สภาพเศรษฐกิจและสังคม การเมือง การปกครองมีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภายในประเทศ ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3. ระบบของการจัดการศึกษา จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สนองตอบต่อสังคมและชุมชนตลอดเวลา โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และอย่างต่อเนื่อง

4. จากผลการติดตามคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่า ความรู้ความสามารถของนักเรียน บางเรื่องยังเป็นปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะความรู้ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษา แม้ว่าจะมีบางวิชาหรือคุณสมบัติบางประการของนักเรียนเป็นที่น่าพอใจก็ตาม

5. นักการศึกษา องค์กรเอกชน และหน่วยงานของรัฐจำนวนมากได้มีการจัดประชุม สัมมนาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างมากมาย และชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่มาจากการศึกษาที่ไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 2-3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำข้อคิด ข้อเสนอของนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ในการปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติ ทำให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างมีความสุขและมีจุดหมาย ในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่ง การเรียนรู้ โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา 2) การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และ 4) การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 ข, หน้า 2)

จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเป็นแนวทางการปฏิรูปที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากเป็น กระบวนการสำคัญที่จะนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมาย ของหลักสูตร จากการศึกษาของคณะกรรมการโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ (ธนาคาร กสิกรไทย, 2539 ก, หน้า 27-28) ได้ชี้ให้เห็นว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาไม่ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถ และเต็มศักยภาพที่มีอยู่ ทำให้ คุณภาพของการศึกษาไทยอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะผลการเรียนของเด็กไทยในรายวิชา พื้นฐานสำคัญคือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มีแนวโน้มต่ำลง ความสามารถของเด็กไทยในวิชา ดังกล่าวยังไม่อาจเทียบกับมาตรฐานการเรียนรู้ของเด็กชาติอื่น ๆ หรือประเทศเพื่อนบ้านบาง ประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีสิ่งที่จะต้องแก้ไข อย่างเร่งด่วนหลายประการ ได้แก่

1. ในด้านหลักสูตร ยังเป็นหลักสูตรจากส่วนกลางมากกว่าหลักสูตรที่เกิดจากความ ต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาวิชาในหลักสูตรจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ได้รับการเอาใจใส่ให้เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษา นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่

จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกแห่งอนาคตยังไม่เพียงพอ เช่น ความรู้เรื่องการจัดการ เรื่องภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ เป็นต้น

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ยังคงใช้วิธีสอนหนังสือมากกว่าการให้ฝึกปฏิบัติจริงในวิชาที่เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนจึงมักจะเกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นหลัก เน้นการท่องจำมากกว่ากระบวนการคิด วิเคราะห์ และการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้

3. ด้านคุณภาพของครู สถานภาพของอาชีพครูตกต่ำ คนดี คนเก่ง ไม่เลือกเรียนวิชาชีพครู กระบวนการผลิตครู ยังไม่สามารถสร้างครูให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งไม่สามารถผลิตครูในสาขาที่ขาดแคลนให้เพียงพอได้ และในส่วนของครูประจำการไม่ได้รับการพัฒนา ทำให้แนวโน้มในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ การถ่ายทอดความรู้ และเจตคติของความเป็นครูลดต่ำลง จึงไม่ได้รับการยอมรับ และการยกย่องจากสังคม

จากปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ (2539 ข, หน้า 6-8) จึงได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยมีสาระสำคัญคือ มุ่งจัดกระบวนการเรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเรียนการสอนในด้านพื้นฐานทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาระบบการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน และให้ท้องถิ่นมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งแนวทางดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้เป็นภาพรวมสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในทุกๆระดับ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 2) จึงได้กำหนดจุดเน้นในการพัฒนา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนไปสู่การนำไปปฏิบัติในโรงเรียนในสังกัด โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ ดังนี้

1. ยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนทุกระดับชั้น เน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับให้นักเรียนปฏิบัติ ใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น

2. พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา การสอนภาษาอังกฤษเพื่อสร้างพื้นฐานขั้นต้น การสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

3. การวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยลดความสำคัญของการใช้ข้อสอบ และเพิ่มการสังเกตพฤติกรรมและการรวบรวมผลงานของนักเรียน

จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและจุดเน้นในการพัฒนาดังกล่าว เพื่อให้สนองตอบต่อหลักสูตรและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคน เป็นเป้าหมายหลัก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 ก, หน้า 8) จึงได้ กำหนดคุณลักษณะของนักเรียน เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถทางความคิด ความสามารถในการแสวงหาและ สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งผลจากการปฏิรูปจะทำให้นักเรียนเป็น ผู้มีความรู้ มีความสามารถในทางความคิด มีเหตุผล สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้สามารถนำเอาประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติมาใช้แก้ปัญหาในการ ประกอบอาชีพเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการ ดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนเป้าหมายการปฏิรูป การศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จำนวน 59 โรงเรียน และขยายเป็น 240 โรงเรียน ในปีการ ศึกษา 2540 ซึ่งโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาจะได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก เพื่อใช้ในการ ปรับปรุงโรงเรียนและจัดทำห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ และค่าตอบแทน ในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร, 2540, หน้า 1) ซึ่ง เป็นการได้รับการสนับสนุนในการจัดการศึกษาที่เป็นการลงทุนทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก อย่าง ที่โรงเรียนไม่เคยได้รับมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและ การเรียนการสอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่เข้าร่วม โครงการในปีการศึกษา 2539 จำนวน 59 โรงเรียน ในด้านปัจจัยการดำเนินงาน กระบวนการ- ดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนัก- งานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรบรรลุตามจุดมุ่งหมายสูงสุดในการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตเนื้อหา ได้แก่ การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในด้านปัจจัยในการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย การใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิรูปการศึกษา

การประเมินหลักสูตร หมายถึง หมายถึง กระบวนการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ในด้านปัจจัยในการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน

ปัจจัยในการดำเนินงาน หมายถึง ความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการดำเนินงาน หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการเรียนการสอน ตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ความสอดคล้องของการปฏิบัติและแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการดำเนินงานปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร